

Esperanto Panorama

Tweemaandelijks tijdschrift
ISSN 0772-540 X

18de jaargang, nr. 107 (5)
sep.-okt. 1987

GROOTSCHEEPSE MANIFESTATIE VAN INTERNATIONALE CULTUUR

Van 25 juli tot 1 augustus had in Warschau het 72ste Esperanto-Wereldcongres plaats. Dit congres stond in het teken van 100 jaar Esperanto - 100 jaar Internationale Cultuur.

Tijdens de plechtige opening werden de 6000 deelnemers toegesproken door de heer Roman Malinovski, voorzitter van het Poolse Parlement. Als bijdrage vanwege de Poolse regering aan het 100jarig jubileum van het Esperanto, stelde de heer Malinovski de oprichting van een Wereld-Esperantocentrum in het vooruitzicht. Dit centrum zal worden opgericht in Bialystok, de geboorteplaats van L.L. Zamenhof, grondlegger van het Esperanto. De spreker nodigde alle aanwezigen uit om de opening bij te wonen tijdens een Esperanto-Wereldcongres ter plaatse. Tevens drukte hij de hoop uit dat dit centrum zou uitgroeien tot een ontmoetingsplaats voor alle esperantisten. Tot het financieren van het centrum zal worden bijgedragen door de Poolse staat, door de stad Bialystok en door de esperantisten van de hele wereld.
Ook de heer Nital Cassa, vertegenwoordiger van de Verenigde Naties op het congres, sprak de menigte toe. Hij benadrukte de parallellen in de doelstellingen van de UNO en de Esperantobeweging.
Honderd jaar Internationale Cultuur vormde niet alleen het onderwerp van de congreszittingen. Het hele congres zelf was een concrete uiting van die cultuur. Dat blijkt uit de vele vakvergaderingen waarin specialisten uit alle lagen van het wetenschappelijk en maatschappelijk leven aan hun trekken kwamen. Er was plaats ingeruimd voor ornitologen en schaakspelers, voor mensen uit de vredesbeweging en computerspecialisten, voor postzegelverzamelaars en journalisten...
Het wetenschappelijk hoogtepunt was ongetwijfeld de Congres-Universiteit waaraan professoren uit 14 landen, van de Verenigde Staten tot Korea, hun medewerking verlenen.
De grootste manifestatie was evenwel het Culturele Programma. Inderdaad, tijdens deze week hadden de congresdeelnemers de mogelijkheid een keuze te maken uit 11 toneelstukken, 7 concerten (zowel met klassieke als met moderne muziek) en 7 films, alle vanzelfsprekend in de Internationale Taal.
Of Internationale Cultuur mogelijk is? 100 jaar Esperanto, en de vrucht ervan, dit massale aanbod van culturele activiteiten is een overtuigend positief antwoord op deze vraag.

Esperanto - Panorama
Tweemaandelijks tijdschrift uitgegeven door de Vlaamse Esperantobond v.z.w.

Redactie en administratie België
Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen.
☎ (03) 234.34.00.

Administratie Nederland
Esperanto-Centrum Nederland, Riouwstraat 172, 2585 HW Den Haag.

Abonnementen
Gewoon abonnement: 200 fr. in België, 11 *f* in Nederland.
Steunabonnement: 400 fr. in België, 22 *f* in Nederland.
Vijfjarig abonnement: 800 fr. in België, 44 *f* in Nederland.
Vijfjarig steunabonnement: 1 600 fr. in België, 88 *f* in Nederland.
Levenslang abonnement: 5 000 fr. in België, 275 *f* in Nederland.
Levenslang steunabonnement: 10 000 fr. in België, 550 *f* in Nederland.

Advertenties
1/1 blz. 2850 fr.* of *f* 165
1/2 blz. 1550 fr.* of *f* 90
1/3 blz. 1200 fr.* of *f* 70
1/4 blz. 850 fr.* of *f* 50
1/8 blz. 500 fr.* of *f* 29
Kleine advertenties 15 fr.* of *f* 0,90 per woord.
Identieke advertenties in 6 opeenvolgende nummers: 5 × de prijs van 1 advertentie.
Reductie voor Esperanto-organisaties: 33 %.
Toeslag voor vergroten of verkleinen van een tekening: 300 fr. * (éénmalig). (* + 19 % BTW)

Rekeningen
Voor België: 402-5510531-55 t.n.v. Vlaamse Esperantobond, Antwerpen.
Voor Nederland: postgiro rek.: 3583975 t.n.v. Esperanto-Centrum Nederland, Den Haag.

Redacteur: Paul Peeraerts.

Verantwoordelijke uitgever:
Paul Peeraerts, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen.

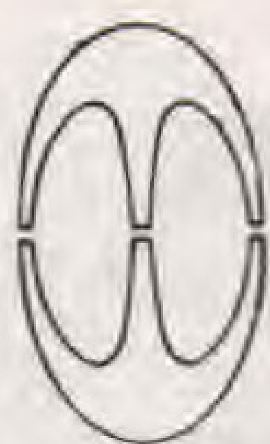
Esperanto-Panorama verschijnt de 1ste van iedere oneven maand.

Bijvoegsels bij Esperanto-Panorama worden slechts toegestaan als ze keurig gedrukt zijn en in onberispelijk Nederlands of Esperanto opgesteld. De kosten door het bijvoegen van het drukwerk veroorzaakt, worden gefactureerd.

Teksten voor publikatie moeten op het redactie-adres toekomen uiterlijk de 1ste van de even maand.

De redactie heeft het recht ingezonden teksten, advertenties of bijvoegsels te weigeren. In geval van discussie beslist het Bestuur van de Vlaamse Esperantobond.

Overname van artikels is vrij, op voorwaarde dat een presentexemplaar aan de redactie wordt gezonden.

Esperanto Panorama

Varia

Met het Engels de mist in

Het wordt hoe langer hoe duidelijker dat het Engels te kort schiet als internationaal communicatiemiddel. Niet alleen versplintert het in dialecten, het is ook fataal ondeugdelijk gebleken in verscheidene situaties. Talrijk zijn bijvoorbeeld de vliegtuigongevallen die aan het falen van de Engelstalige communicatie te wijten zijn. Om het bekendste maar te noemen: Tenerife, 27 februari 1977. Botsing tussen een Amerikaanse en een Nederlandse Jumbo-jet. 577 doden!

De Engelse Parlementaire Esperantogroep, waarvan 204 parlementsleden deel uitmaken, heeft besloten een parlementaire vraag te stellen over het feit dat de regering tot nog toe verhinderd heeft dat statistieken over ongelukken tengevolge van het niet-verstaan van het Engels werden gepubliceerd. De Britse Esperantovereniging heeft aan bovenvermelde Parlementaire groep een oproep gericht het Esperanto te steunen en hen bij die gelegenheid informatie aan de hand gedaan, opdat zij zich een gefundeerde mening erover zouden kunnen vormen. Zij wijzen er onder andere op dat het Engels tegen het jaar 2000 zal voorbijgestreefd zijn als meestgebruikte moedertaal; dat het Esperanto, hoewel het geen conflicten kan oplossen, wel taaldiscriminatie uitsluit; dat Esperanto een geplande grammatica heeft en daarom heel vlug te leren is, terwijl het voor de rest elementen van alle talen in zich verenigt en tenslotte dat in steeds bredere kringen het Esperanto als internationaal communicatiemiddel wordt gebruikt. Kortom, het Esperanto is een levende taal.

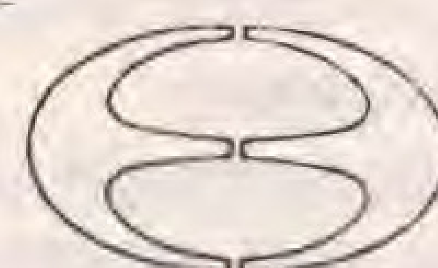
26 september JUBILEUMFEEST

100 jaar *Esperanto* en 80 jaar *La Verda Stelo* wordt gevierd op zaterdag 26 september 1987. Op het programma:

Koud Buffet
Esperanto-teater NIMFEO (Nijmegen)
Esperanto-muziek AMPLIFIKI (DK-S-F)
Dans

Dit alles in Cultureel Centrum RIX in Deurne-Antwerpen.

Kreupele taal

Dat het Nederlands nog al te vaak door zijn gebruikers wordt mishandeld zal wel niemand verwonderen. Slechte vertalingen, halve verfransingen doen het nog altijd goed in ons taallandschap. Dat het echter ook niet altijd Vlamingen zijn die onze taal verkrachten, mag blijken uit wat volgt.

Nedervlaams

Spreekt men in Vlaanderen dezelfde taal als in Nederland? Professor Guido Geerts, docent neerlandistiek aan de K.U.Leuven meent van wel, maar hij zou zich wel eens kunnen vergissen. Sommige firma's schijnen immers te denken dat er een hemelsbreed linguïstisch verschil is waar te nemen tussen de verbale communicatie boven en beneden de Moerdijk.

De folder van de (ex-)veerbootrederij Townsend Thoresen bijvoordeeld heeft onder vier landen-vlaggetjes Duitse, Franse, „Belgische" (sic) en Nederlandse teksten staan. Onder het Belgische vlaggetje staat een Vlaamse kolom. Walen moeten dus onder de Franse vlag kijken.

Het merkwaardige is, dat de Vlaamse versie aanzienlijk beter van taalgebruik is dan de Nederlandse. Zo staat er in het Vlaams: „Twee Free Enterprise veerboten werden tot Jumbo's omgebouwd om meer voertuigen mee te nemen." Maar in het Nederlandse kolommetje kan men lezen: „Op de route van Zeebrugge zijn twee van de Free Enterprise schepen gejumboïseerd om meer auto's te kunnen vervoeren." En dat is nog maar een voorbeeld. Het wemelt van dit soort krankzinnige verschillen. Wie heeft dat bedacht?

Het Japanse automerk Suzuki heeft ook een Belgische en Nederlandse folder met verschillende teksten. In Nederland is alles wat nuchterder gesteld: „Suzuki presenteert u de nieuwe Alto. Mooier gestroomlijnd en met een rondere belijning dan de Alto die u al kende. Nog zuiniger in verbruik. Veel ruimer van interieur. Nog lager in onderhoudskosten. En nog steeds even betaalbaar in aanschaf, wegenbelasting en verzekering. Het is gewoon de beste en betrouwbaarste auto in z'n prijsklasse."

Onze Vlaamse vrienden worden anders benaderd: „Zuinigheid, comfort, veelzijdigheid en ruimte. Statig en stijlvol als het moet, speels als het mag. Brio en bravoure, maar superveilig. Suzuki speelt zijn nieuwe troef uit: De Alto... tegelijk stijlvol en discreet. Zijn profiel is logisch, markant en aerodynamisch uitgekiend. Van nature is hij jeugdig, onstuimig en vol energie. Maar maakt u zich geen zorgen om zijn weggedrag: dat is gewoon voortreffelijk!"

Uw huiswerk voor vandaag: leg de twee teksten naast elkaar en verklaar dan het verschil tussen een Hollander en een Vlaming. Uw antwoord in het Nedervlaams graag.

(Het Belang van Limburg, 10 maart 1987)

Zonder commentaar

Wie in Brussel een parkeerplaats zoekt kan af en toe zulke aardigheidjes meemaken.

(Bron onbekend op de redactie)

Nederlands-Belgische internationale betrekkingen
...van vereniging tot gemeente.
Van een ambtenaar uit een Vlaamse gemeente kregen we de volgende „leuke" brief in handen gespeeld:

Dear Sır,
We write you this letter in the English langauge, not because we do not want to write Dutch or French, but because our knowledge of the French language is not so good to write you a good letter. Pleas except our excuses for using another language.
We have a request: we would like to take the information of your city flag and your city coat of arms in our library.
Our library is open for only people who are interested in heraldry and flags and their history.
Therefor we want to ask you to send us the information.
The Flag Dokumentation Center Netherlands is a non-commercial and political strict neutral international institution. At this moment 165 independent countries joined the center as a member. The information will not used for commercial activities.
Your adress was send to us by the Belgium embassy in the Netherlands.
We hope to hear from you soon and close with the most kind rigards,
Flag Dokumentation Center Netherlands
Vlaggen Dokumentatie Centrum Nederland
(voorzien van de handtekening
van de „director")

De gemeente-ambtenaar heeft de brief teruggestuurd met dit antwoord:
Wij zien niet in waarom u zich niet in het Nederlands zou richten tot taalgenoten, zij het in België, Indonesië, Zuid-Afrika of Suriname. Voor kontakten met anderstaligen kan u gebruik maken van de werkelijk „internationale, niet-commerciële en politiek neutrale" taal Esperanto.

Nederlands-Belgische internationale betrekkingen
...van onderneming tot het brede publiek
In de „pressroom" van het vakantieoord Duinse Polders had maandag jl. een „technical briefing" plaats. Kapitein Walenkamp van Smit-Tak voerde er het hoge woord... in het Engels. Zelfs na herhaald aandringen van een landgenoot-reporter vertikte hij het een korte samenvatting in het Nederlands te geven. „It's not the moment", zo zei hij...
(Brugs Handelsblad, 10 april 1987)
De inzender van dit knipseltje maakt evenals wij de bedenking dat zeer velen het klaarblijkelijk veel stijlvoller vinden om een vreemde taal in verloederde vorm te gebruiken wanneer men zich in een internationale context tot taalgenoten richt. Hij vraagt zich af: „Voelen zulke mensen het discriminerend karakter van hun houding hoegenaamd niet aan? Merkt deze kapitein niet dat hij een kaakslag geeft aan de tientallen Nederlandstalige reporters (en het publiek dat zij vertegenwoordigen) die op eigen bodem en door een Nederlandstalige kapitein in het Engels werden toegesproken?

Taalhoffelijkheid of... het goede voorbeeld
Tijdens de radio-nieuwsuitzending van 14 mei 1987 om 18.00 uur op BRT 1 werd een interview uitgezonden met de Chinese minister van Ekonomische Zaken, die op bezoek was op de Vlaamse Technologie Beurs – je weet wel het kind met de vreemde naam "Flanders Technology" (spreek uit: flandersteknolozjie). De Chinezen hadden niet minder dan 200 economische projecten bij zich waarvoor zij de medewerking van Vlaamse bedrijven wilden vragen. Om zich verstaanbaar te maken gebruikte de Chinese minister niet het Chinees in de veronderstelling dat iedereen hier wel een mondje Chinees verstaat; evenmin het Engels, omdat dat nu eenmaal de wereldtaal voor economie en handel is; nee, ook niet het Esperanto, ondanks het feit dat zovelen in China deze taal aan 't leren schijnen te zijn. De minister nam haar toevlucht tot een Chinese tolk die zeer behoorlijk Nederlands sprak. Dat de Vlaamse journalist die het interview afnam zelf traag en met duidelijk afgescheiden woorden sprak is een kleine tegenprestatie voor deze taalhoffelijkheid vanwege het land met het grootste taalgebied ter wereld.

Groepsleven, informatie

Teksten voor het volgende nummer van Esperanto-Panorama moeten op de redactie toekomen voor 1 oktober. De publikatie van redactionele teksten gebeurt gratis. Voor advertenties, zie onze tarieven op p. 2

AALST

Esperantogroep *La Pioniro* ☆

Inlichtingen: de hr. E. D'Hondt, Wilgstraat 25A, 9440 Erembodegem, tlf. (053) 77 44 97.

Bijeenkomsten: de laatste dinsdag van de maand in de jeugdbibliotheek, Kattestraat 31 (2de verdieping).

Cursussen: Starten in september aan de Kattestraat 33 (2de verdieping). Bel voor inlichtingen.

ALKMAAR

NEA-sekcio

Inlichtingen: mevr. F. Bakker-Kroon, Meester Quantplein 2, 1862 GB Bergen, tlf. (02208) 45 82.

Bijeenkomsten: de derde maandag van de maand.

ALMELO

NEA-sekcio

Inlichtingen: mevr. A.J.B. Vrolijk-Hemelman, Hofkampstraat 33, 7607 NB Almelo.

Bijeenkomsten: de derde woensdag van de maand op het bovenstaande adres.

AMSTERDAM

Samenwerkingscomité

Inlichtingen: de heer J.A. Hardeveld, tlf. (075) 28 70 18.

Bijeenkomsten: AKKE-conversatiebijeenkomsten elke dinsdag om 20 u. in het Centraal Station, laatste deur op het eerste perron (oostzijde, 2b) in, daarna een verdieping hoger.

Amsterdamaj mezaĝaj esperantistoj (NEA-sekcio)

Inlichtingen: de heer Rob Keetlaer, Moterwal 6, 1021 PC Amsterdam, tlf. (020) 36 37 40 *of* Peter Ebenau, Molenstraat 30, 2018 Antwerpen, tlf. 09 32 32 37 34 69.

ANTWERPEN

Kon. Esperantogroep *La Verda Stelo*, v.z.w. ☆

Inlichtingen over Esperanto: tlf. (03) 234 34 00 (kantooruren) of 440 30 92 ('s avonds).

Bijeenkomsten: in het Esperantocentrum, Frankrijklei 140, 1ste verdieping, elke vrijdag. Het clublokaal is open vanaf 18 u.

Programma:

- vrijdag 4 sep.: De heer Eddy van de Bosch spreekt over „Komputiloj kaj ludoj".
- vrijdag 11 sep.: De heer Mik Durwael heeft het over "Orientaj batalteknikoj".
- vrijdag 18 sep.: Laborgrupoj (zie beneden).
- vrijdag 25 sep.: „Antverpena vespero" waarin de Antwerpenaars hun mooiste kanten tonen...
- zaterdag 26 sep.: Kulturfesto. Teatro kaj muziko en salono Rix, Deurne. Vidu anoncon en tiu ĉi revuo.
- vrijdag 2 okt.: Kantvespero.
- vrijdag 9 okt.: INTERNACIA VESPERO „Restrukturiĝo", voordracht door Bob Venhuizen (GR).
- vrijdag 16 okt.: „Instrumetodoj de lingvoj" fare de Alejandro Humet (E).
- vrijdag 23 okt.: Laborgrupoj.
- vrijdag 30 okt.: INTERNACIA VESPERO „Aventuroj en Hisapanio", kun Anne Amblès (F).

Elke vierde vrijdag van de maand bestaat er een keuzemogelijkheid tussen verschillende werkgroepen, waarvan een aantal telkens weerkeren. Voor het actuele programma bel je naar Dirk de Weerdt op (03) 218 63 76. Een nieuwigheid is al vast een theaterwerkgroep met Alex Humet. Deze avonden bevelen wij speciaal aan voor Esperantobeginners.

Cursussen: Dins- en donderdagavond in de Stedelijke Leergangen voor Talen, Quellinstraat 31, 2018 Antwerpen (tlf. 231 74 57) vanaf begin september. Inschrijvingen op 26, 27 en 31 augustus en op de eerste dins- en donderdagen van september van 18 tot

20 u. op het hoger vernoemde adres. Gratis voor werkzoekenden (bewijs RVA) en leerplichtigen (bewijs school). Voor anderen 2000 frank per jaar. Officiële diploma's. Mogelijkheid tot het krijgen van kredieturen. Avondcursus voor beginners, 10 lessen, aan de Frankrijklei 140 te Antwerpen. Dag en uur in afspraak met de cursusleider. Inl. en inschrijvingen tel. (03) 234 34 00. Cursusgeld 1000 fr.

Vlaamse Esperantobond
Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen, tlf. (03) 234 34 00 (antwoordapparaat van 17.00 u. tot 9 u. en van 12.30 u. tot 13.30 u. en op vrije dagen). Bezoek liefst na afspraak.
Cursussen: Cursus voor zelfstudie Esperanto Programita (met platen of cassette, én woordenboek) te verkrijgen tegen 1495 fr.

BERINGEN

Beringse Esperantogroep ☆
Inlichtingen: de hr. Beckers, Rozenlaan 5, bus 1, 3950 Beringen, tlf. (011) 42 10 78.
Bijeenkomsten: de 2de donderdag aan de Rozenlaan 5.
Cursussen: in het St.-Jozefscollege in Beringen.

BEVERWIJK

Esperanto-grupo
Bijeenkomsten: dinsdagavond eens per maand, t. h. v. mevr. N. Reinders, Zwaansmeerstraat 48, 1946 AE Beverwijk, tlf. (02510) 31 079. De groep is onafhankelijk.

BRUGGE

Brugse Esperantogroep „Paco kaj Justeco" ☆
Inlichtingen: De hr. F. Roose, St.-Klaradreef 59, 8000 Brugge, tlf. (050) 33 19 81.
Bijeenkomsten: hebben plaats in het „Hof van Watervliet", Oude Burg 4, 8000 Brugge, iedere tweede en vierde donderdag van 20 tot 22 u. Eén uur wordt gewijd aan het hoofdthema en één uur aan mededelingen en besprekingen allerhande.
Programma:

- donderdag 10 sep.: Pri prepozicioj en Esperanto. Traduko de artikoletoj el Esperanto-revuoj.
- donderdag 24 sep.: Ideo-interŝanĝoj pri „niaj motivoj por lerni Esperanton nuntempe".
- donderdag 8 okt.: Parolado pri iu historia temo.
- donderdag 20 okt.: Kvizo pri ĝeneralaj konoj.

Cursussen: Zaterdags van 10 tot 11.30 u. in het Hof van Watervliet. Inl. (050) 34 30 61.

BRUSSEL

Brusselse Esperantogroep ☆[1]
Inlichtingen: De heer Marc Demonty, Schoolstraat 3, 1710 Dilbeek, tlf. (02) 569 31 33.
Bijeenkomsten: iedere dinsdag van 18.15 tot 19.45 u.
Cursussen: Vanaf 6 oktober aan de Vrije Universiteit Brussel, Instituut voor Taalonderwijs, Pleinlaan 2, 1050 Brussel. Prijs: 1000 fr. Ook toegankelijk voor niet-studenten.
Cursussen op drie niveaus, vanaf 29 sep., telkens van 18 tot 20 u. aan de Kortenberglaan 66.

1. Leden die in Brussel wonen en hun adres in het Nederlands opgeven en personen die in het Nederlandstalig gedeelte van België wonen, zijn automatisch ook lid van de Vlaamse Esperantobond. Anderen worden lid van de „Association pour l'espéranto"

Europees Esperantocentrum
Inlichtingen: tlf. (03) 233 66 81.

Belga Esperantista Fervojista Asocio
Inlichtingen: de hr. de Sutter, Kersbeeklaan 90, 1190 Brussel.

DEN HAAG

NEA-sekcio
Inlichtingen: Mevr. I.M.J. Dijkhoff-Lenze, van Trigtstraat 20, 2597 VZ Den Haag, tlf. (070) 24 39 23.
Bijeenkomsten: de 2de en 4de woensdag in het Esperantohuis, Riouwstraat 172.
Programma:
- 9 sep.: (14-16 h.) Verhalen over de vakantie.
- 23 sep.: (20-22 h.) Verslag over het UK in Polen.
- 14 okt.: (14-16 h.) Praatmiddag.
- 28 okt.: (20-22 h.) Mevr. R. de Jong vertelt over uitgeverij Fonto.

TANEF (Naturamikoj-esperantistoj)
Inlichtingen: De hr G. van der Horst, Hengelolaan 1158, 2544 GT Den Haag, tlf. (070) 66 65 47.

DEN HELDER

Esperanto-Klubo Den Helder
Inlichtingen: De hr. E. van den Oever, Treilerstraat 11, 1784 SW Den Helder.
Bijeenkomsten: de 1ste en 3de maandag van de maand in het clublokaal, Koningsstraat 115 (boven).

DEVENTER

NEA-sekcio
Inlichtingen: J.S. Douma, Rembrandtkade 177, 7412 HL Deventer, tlf. (05700) 18 304.
Bijeenkomsten: de 2de en 4de woensdag.

DIEMEN

Internacia amikeco
Inlichtingen: F.L.E., Vlasdonk 1, 1112 JD Diemen, tlf. (020) 90 90 94.

EDEGEM

Inlichtingen: De hr. I. Durwael, P. Gilsonlaan 5, 2520 Edegem, tlf. (03) 440 30 92.
Cursussen: Cursus ingericht door de gemeente Edegem vanaf half september. Cursusgeld: 1100 fr. voor 25 lessen van anderhalf uur. Inl. en inschr. mevr. van der Auwera, tlf. (03) 457 78 40.

EINDHOVEN

Esperanto-Klubo Eindhoven
Inlichtingen: de hr. R. Bossong, Floraplein 23, 5644 JS Eindhoven, tlf. (040) 11 41 62.
Bijeenkomsten: de 3de woensdag om 20 u. in Aktiviteitencentrum „Henriette Roelants", Corn. Dankertstraat 2.

ENSCHEDE

NEJ-sekcio „EGE"
Inlichtingen: De Vluchtestraat 1-402, 7523 BE Enschede, tlf. (053) 33 26 40.

GENK

Esperantoclub Genk ☆
Inlichtingen: de hr. Mathieu Habex, Gildelaan 27, 3600 Genk, tlf. (011) 35 95 42.
De bijeenkomsten hebben plaats in TREFPUNT, Dieplaan 19, 3600 Genk.

GENT

Genta Esperanto-grupo *La Progreso* ☆
Inlichtingen: Katja en Arpad Lödör, Peter Benoitlaan 117, 9219 Gentbrugge, tlf. (091) 30 16 77.
Bijeenkomsten: iedere maand bestuursvergadering (datum wordt onderling overeengekomen) en iedere 4de vrijdag in het Chalet „Sluizeken", Sluizekenskaai te Gent.
Cursussen:
Avondcursus volgens de rechtstreekse methode op dinsdag van 18.30 tot 20.30 u. in de Volkshogeschool, Bargiekaai 1, vanaf 8 sep.
Infoavond hierover op 4 september in het „Sluizeken" (zie hoger).

La libroservo de Flandra Esperanto-Ligo elektis por vi...

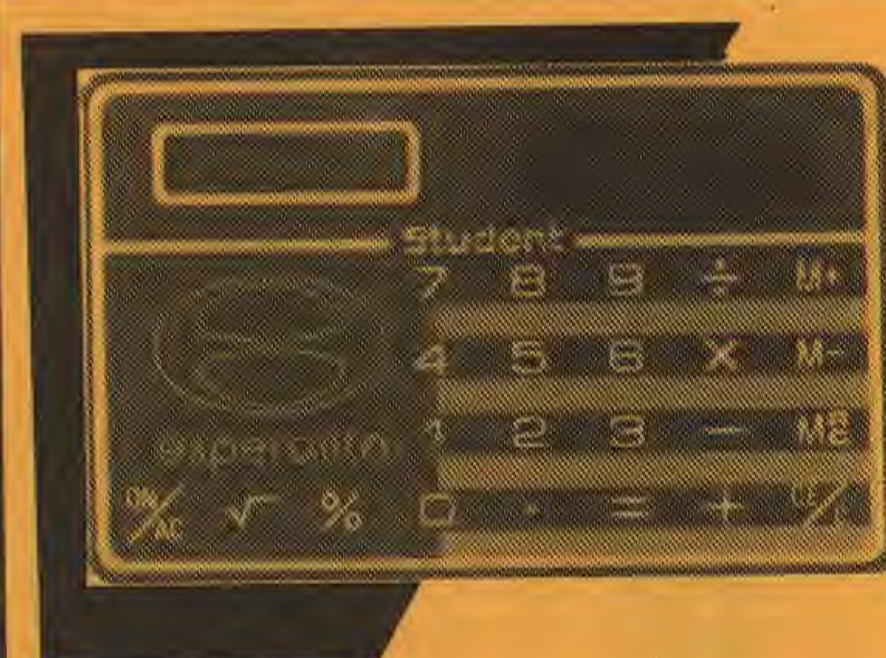
La menciitaj prezoj validas por membroj de Flandra Esperanto-Ligo kaj por membroj de ĝia librorondo „Stafeto". Aliaj pagas 10 % pli. Al ĉiuj prezoj estos aldonitaj sendkostoj. Tiujn sendkostojn vi kompreneble ne pagos, se vi mem kunportas la librojn de nia librobutiko. Ĝi troviĝas en Frankrijklei 140, B-2000 Antwerpen kaj estas malferma ĉiun labortagon inter la 9a kaj 12.30 h kaj inter 13.30 h kaj la 17a horo.

Ĉu rakonti novele? (Johán Valano). Legi novelojn de Johán Valano estas duobla plezuro. Unue, ĉiu rakonto prilumas enigman misteron, solvotan nur en la lastaj linioj. Due, la aŭtoro estas vera majstro en la uzo de ĉiutaga flua Esperanto. Librojn de Valano oni ne maltrafu! 144 paĝoj. Ŝnurbindita. Serio Stafeto n-ro 1. **FEL-prezo: 353 BEF.**

La krabo kun oraj pinĉiloj (Hergé). Ne nova, sed jam de jaroj furoraĵo en la esperanta libromerkato, la aventuroj de Tinĉjo, kapitano Hadoko kaj la detektivoj Tsicerono kaj Citserono. 62 paĝoj. Ŝnurbindita en fortika kovrilo. **FEL-prezo: 202 BEF.**

Kalevala. La fama epopeo de la suoma literaturo reeldoniĝis en tre plaĉa vesto kun dekoj da desegnaĵoj. 392 paĝoj. Lede bindita. **FEL-prezo: 1590 BEF.**

Kia miksaĵo! (F.V.Dorno). Kio okazas, se en familio A enamiĝas en B kaj C en D, sed pro lingvaj malfacilaĵoj B kredas ke C enamiĝis kaj D supozas, ke A... Leĝera teatraĵo plurlingva en kiu Esperanto ludas centran rolon. Bone uzebla kiel informilo pri Esperanto, pro ĝia enhavo, sed ankaŭ pro ĝia ridinde malalta prezo! 144 paĝoj. Ŝnurbindita. **FEL-prezo: 95 BEF!!!**

Esperanto-poŝkalkulilo. Jen praktika ilo, jam por la tria fojo reproduktita. Poŝkalkulilo same granda kiel bankkarto, sen baterioj (uzas lumenergion), kiu kapablas fari la ĉefajn matematikajn funkciojn kaj havas negativan kaj pozitivan memorojn. Tre taŭga se ekzemple en supermarkto aŭ dum ferioj vi volas rapide ion elkalkuli. **FEL-prezo: 240 BEF.**

Pandemonio. Ĉi tiun libron konsistigas kontribuaĵoj de junaj hispanaj aŭtoroj, kiuj decidis kuneldoni manplenon el siaj verkoj. En ĝi enestas kaj rakontoj kaj sciencaj artikoloj, ĉio originale verkita en Esperanto (interalie vi trovos kvar rakontojn premiitajn en la Belartaj Konkursoj de UEA). 80 paĝoj. Glubindita. **FEL-prezo: 308 BEF.**

Pri kelkaj gravaj problemoj de l' Esperanto-movado (Stefan Maul). Okaze de la jubilea jaro, Stefan Maul verkis dekon da eseoj pri la problemoj de la nuntempa Esperanto-movado, kiel „Pli kaj pli malfacila lingvo", „Kia mizera libromerkato!" ktp. Nepraĵo por ĉiu aktiva esperantisto! 32 paĝoj. Broŝurita. **FEL-prezo: 66 BEF.**

GRONINGEN

NEA-sekcio

Inlichtingen: Esperantocentrum, Berkelstraat 5, 9725 GR Groningen, tlf. (050) 25 98 46.
Bijeenkomsten: in het wijkgebouw Helperkerk, Waldeck Pyrmontplein 13, tlf. (050) 26 00 49.

NUFARO (Afd. Groningen van de Nederlandse Esperantojeugd)

Inlichtingen: Coranthijnestraat 69, 9715 RG Groningen, tlf. (050) 77 59 54.

HAARLEM/HEEMSTEDE

NEA-sekcio „Komprenado faras pacon"

Inlichtingen: G. Duivis, M. Vaumontlaan 168, 2101 EJ Heemstede, tlf. (023) 28 46 02.

HALLE

Esperantogroep Halle ☆

Inlichtingen: mevr. R. Ost, Vogelpersstraat 71, 1500 Halle.
Bijeenkomsten: in het Cultureel centrum, Dworp, Destelheide.
Programma:

- donderdag 10 sept.: om 20.00 u. INFO-AVOND met dia's over Esperanto. Presentatie met gelegenheid tot het stellen van vragen.
- donderdag 17 sept. tot donderdag 17 dec.: telkens op donderdag van 20.00 tot 22.00 u: avondcursus voor beginners op de Destelheide.

HASSELT

Esperanto Hasselt ☆

Inlichtingen: De hr. Marcel Aerts, Lazarijstraat 122, 3500 Hasselt, tlf. (011) 25 34 67.
Bijeenkomsten: in het Cultureel Centrum, Kunstlaan 5.
Cursussen: Vanaf begin oktober in het Provinciaal Instituut voor Moderne Talen, 11de Liniestr. 24, Hasselt. Inlichtingen en inschrijvingen aldaar. Voor andere cursusmogelijkheden: info bij Marcel Aerts, (011) 25 34 67.

HILVERSUM

FLE-sekcio

Inlichtingen: Mevr. M. Dee-Tervoren, J. Catsstraat 10, 1215 EZ Hilversum, tlf. (035) 12 717.

NEA-sekcio „Dreves Uiterdijk"

Inlichtingen: Mej. Middelkoop, Jonkerweg 11, 1217 PL Hilversum, tlf. (035) 43 320.

KALMTHOUT

***La Erikejo* ☆**

Inlichtingen: Mevr. Mireille Storms, Douglaslaan 14, 2180 Kalmthout, tlf. (03) 666 83 19.
Bijeenkomsten: elke derde donderdag in Rest. Cambuus, Heidestatieplein 10, 2180 Heide-Kalmthout.

KAPELLE

Zelanda Esperanto-grupo

Inlichtingen: Sally en Dies Krombeen, Juffersweg 4 B, 4421 JB Kapelle, tlf. (01102) 1563.
Bij afwezigheid: Rie en Kees Dentz, Karel Doormanplein 21, 4335 GC Middelburg, tlf. (01180) 14834.

KNOKKE

Esperantogroep Knokke ☆

Inlichtingen: De heer Marmenout, Helmweg 7, 8300 Knokke-Heist 1, tlf. (050) 60 55 35.

KORTRIJK

***La Konkordo* ☆**

Inlichtingen: De hr. C. van Biervliet, Oudenaardsesteenweg 158, 8500 Kortrijk, tlf. (056) 22 00 11 en J. Hanssens, Meiweg 23, 8500 Kortrijk, tlf. (056) 21 31 06.
Bijeenkomsten: Oude Dekenij, St.-Maartenskerkhof, Kortrijk, telkens om 19.30 u.
In de Stedelijke Openbare Bibliotheek, Leiestraat 22, van 1 tot 17 okt.: Esperantotentoonstelling. Ook gelegenheid tot het bezoeken van het Esperantofonds, liefst na afspraak met een van de bovenvermelde contactpersonen.
Cursussen: Avondcursus in de Oude Dekenij, St.-Maartenskerkhof, van 19.30 tot 21.30 u. Data: 9, 20 en 30 okt., 10, 20 30 nov., 10, 21 dec.
De cursus is gratis.

LEEUWARDEN

NEA-sekcio

Inlichtingen: Mevr. Y. Weidema, Goutumerdyk 18, 9084 AE Goutum, tlf. (058) 88 28 10.
Bijeenkomsten: donderdag om de veertien dagen om 15 u. in het Doopsgezind Centrum, Ruiterkwartier 173, Leeuwarden.

LEUVEN

Esperanto 2000 v.z.w.☆

Inlichtingen: Marc vanden Bempt, Duisburgsestraat 12, 3030 Leuven, tlf. (016) 20 14 53.
Bijeenkomsten: „Vespero 2000", de tweede woensdag van de maanden september tot juni in het Cultureel Centrum, Craenendonck, naast nr. 21, Leuven om 19.30 u.
Programma:

- woensdag 9 sept.: Vespero 2000.
- woensdag 23 sept.: eerste Laborgrupo 2000. Dit vervangt de vervolgcursus. Elke avond zal op zichzelf een afgerond geheel vormen met een eigen thema. Iedereen komt of komt niet naar het hemzelf past. Gratis voor leden van Esperanto 2000. Voorkennis: minstens beginnerscursus (stoom-, avond- of schriftelijke cursus).
- woensdag 14 okt.: Infoavond over Esperanto.
- woensdag 21 okt.: Vespero 2000 en begin van een nieuwe avondcursus Esperanto.
- zaterdag 23 okt.: Spoedcursus Esperanto in twee dagen. Bel voor nadere info.
- woensdag 28 okt.: Tweede les avondcursus Esperanto en Vespero 2000.

LIMBURG

Contactadressen:
Albert Claesen, Zonnebloemstraat 7, 3610 Diepenbeek, tlf. (011) 32 36 03.
Jos Vandebergh, Ambachtstraat 39, 3538 Houthalen-Helchteren, tlf.: (011) 52 29 02 (kantoor).

MECHELEN

Mechelse Esperantogroep ☆

Inlichtingen: De hr. Saels, Lange Zandstraat 52, 2580 St.-Kathelijne-Waver, tlf. (015) 31 17 90.

MIDDELBURG

Zie Kapelle

MORTSEL

Esperantogroep Mortsel ☆

Inlichtingen: Meidoornlaan 42 b2, Mortsel of Sint-Hathebrandstraat 8, Mortsel, tlf. (03) 449 50 24.
Bijeenkomsten: iedere zondag om 10.30 u. in het Hof van Rieth, Molenlei 68. Hier worden de vrijdagavondprogramma's van *La Verda Stelo*, vooral in de mate van het mogelijke de internationale, verder behandeld c.q. overgedaan ten behoeve van hen die 's vrijdags niet in *La Verda Stelo* kunnen aanwezig zijn.
Cursussen: Conversatiecursus op zondagmorgen in de vergaderzaal van het Hof van Rieth, Molenlei 68. Aanvang 6 sep. om 10 u.

NIJMEGEN

Esperanto-klubo Zamenhof

Inlichtingen: Mevr. G.H.M. Wulfers, Lindanusstraat 16, 6525 PV Nijmegen, tlf. (080) 55 15 05.
Bijeenkomsten: de 2de en 4de woensdag om 20 u. op het vermelde adres.

NEJ-sekcio „NIMFEO"

Inlichtingen: Meijhorst 17-55, 6537 KE Nijmegen, tlf. (080) 44 68 03
Bijeenkomsten: De eerste woensdag van de maand. Bovendien geregeld cursussen.

OOSTENDE

Esperantoclub Oostende „La Konko" ☆

Inlichtingen: de hr. André D'Hulster, Paul Michielslaan 10, 8400 Oostende, tlf. (059) 80 06 95.
Cursussen: Cursus voor beginners van 20 lessen op vrijdag van 19.30 u. tot 20.30 u. vanaf 2 okt.
Cursus voor gevorderden op 1ste en 3de vrijdag in het Cultureel Centrum, zaal Ankalp, Lessingstr. 85. Inlichtingen: tlf. (059) 80 06 95.

ROTTERDAM

FLE-afdeling 2

Inlichtingen: Mevr. J. Quispel, Maarland 4, 3075 JV Rotterdam, tlf. (010) 19 82 01.
Bijeenkomsten: iedere donderdag, lokaal tot nader bericht niet bepaald. Voor inlichtingen telefoneer tussen 20 en 22 u.
Programma:

- woensdag 8 juli: In de namiddag om 13.30 u. maken we voor de laatste maal dit seizoen *Sennaciulo* verzendklaar. Ondertussen kunnen we samen wat praten en overleggen of we voor volgend seizoen opnieuw het zaaltje in de Sliedrechtstraat huren.

Esperanto-grupo Merkurio
Inlichtingen: De hr. Rob Moerbeek, tlf. (010) 36 15 39.
Bijeenkomsten: De 1ste en 3de woensdag om 20u. in het hoofdkantoor van de UEA, Nieuwe Binnenweg 176, 3015 BJ Rotterdam.

SAT-Rondo
Inlichtingen: Mevr. W. v.d. Blink, Flat Meyenhage 133, 3085 NC Rotterdam, tlf. (010) 80 69 64.

ST.-NIKLAAS

Esperantogroep St.-Niklaas ☆
Inlichtingen: de hr. Leo Corijnen, Weynstraat 1, 2700 St.-Niklaas, tlf. (03) 776 33 88 of de hr. Gerard Baeyens, tlf. (03) 772 57 42.

TIENEN

Inlichtingen: Frans van de Perre, Nieuwstraat 33, 3200 Leuven Heverlee, tlf. (016) 26 00 08.

TILBURG

Esperanto Tilburg
Inlichtingen: de hr. H. Appelo, Montfortanenlaan 100, 5042 CX Tilburg, tlf. (013) 68 04 73.

TURNHOUT

Inlichtingen: de hr. G. Duyck, Harmoniestraat 47, 2300 Turnhout, tlf. (014) 41 22 33

UTRECHT

Samenwerkingscomité
Inlichtingen: de hr. Punt, Maniladreef 73, 3564 JB Utrecht, tlf. (030) 61 69 67.

WEERT

NEJ-sekcio „LONICERO"
Inlichtingen: Tromplaan 4, 6004 Weert, tlf. (04950) 21 251.
Bijeenkomsten: Iedere tweede dinsdag.

WIJLRE

Esperantogroep Marnolando
Inlichtingen: Tienbundersweg 38, 6321 CR Wijlre, tlf. (04450) 12 48.

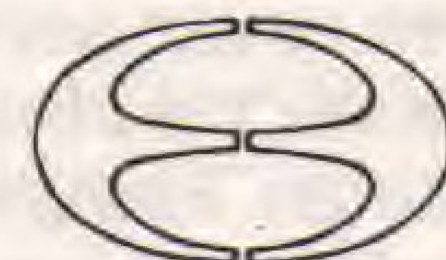
WILDERT

Cursussenn: Conversatiecursus vanaf 14 sep. en nadien telkens de 1ste maandag van de maand
Plaats: Jachthoornlaan 20, Essen-Wildert. Inl. en inschr. aldaar, tlf. (03) 667 57 70 of 321 23 06.

ZAANSTREEK

Esperantocentrum
Inlichtingen: Postbus 433, 1500 EK Zaandam, tlf. (075) 16 69 31.

Over minderheden gesproken

Over minderheden gesproken...

Kleine groepen treden in dit tijdschrift geregeld in de belangstelling. Zij het omdat zij van grotere groepen veel moeten verdragen, of omdat zij als grotere groep de anderen veel te verduren geven. Van beide een voorbeeldje.

Wereldatlas verboden in Turkijë

De pas gepubliceerde wereldatlas van *National Geographic* – een prestigieus Amerikaans wetenschappelijk magazine – is door de Turkse autoriteiten tot verboden lektuur verklaard. Er werd geen officiële reden voor de maatregel gegeven maar allicht heeft de vermelding van gebieden zoals Armenië en Koerdistan in de atlas geleid tot de censuurmaatregel. Hoewel er 8 tot 10 miljoen Koerden in Turkijë wonen, wordt deze etnische entiteit officieel niet erkend: steevast wordt gewag gemaakt van Berg-Turken. Binnenskamers wordt in Ankara wel gedacht aan onderwijs in het Koerdisch – in de hoop de opbloeiende Koerdische guerrilla de wind uit de zeilen te nemen. Overigens is censuur van dit onberekenbare kaliber geen zeldzaamheid in Turkijë. Op de lijst van verboden boeken staat onder meer een internationale gids voor tuinbouw...

(De Morgen, 24 maart 1987)

Liters en meters, niets voor Amerikanen

Amerika heeft weinig op met de kilometer en de liter, de meter en de vierkante kilometer, en het is duidelijk dat men niet van plan is binnen afzienbare tijd afscheid te nemen van ponden, gallons, yards en mijlen. Ongeveer tien jaar nadat de toenmalige president, Gerald Ford, het metrieke stelsel in de Verenigde Staten invoerde, wordt dit systeem nog steeds met argwaan bekeken en is slechts hier en daar sprake van enige beweging aan het metrieke front.

De meerderheid van het Amerikaanse volk begrijpt niets van het systeem en wil het ook niet begrijpen. Hoogst zelden worden in het verkeer afstanden aangegeven in kilometers, of kilometers en mijlen, en in supermarkten worden gewichts- en inhoudsmaten volgens het metrieke stelsel stelselmatig genegeerd. De klant vertrouwt slechts de traditionele maten en gewichten.

Doel van de invoering tien jaar geleden was aanpassing van Amerikaanse produkten aan de verhoudingen op de wereldmarkt. Nadat de Britten het metrieke stelsel hadden overgenomen, was de Verenigde Staten het enige land dat nog rekende in mijlen, gallons en ounces. Het Amerikaanse publiek doet uitgesproken moeilijk over de omschakeling, hoewel buitenlandse auto's en andere produkten van metrische aanwijzingen zijn voorzien. Op de etiketten van onder andere bier uit de Bondsrepubliek en andere Europese landen wordt de inhoud echter wel volgens beide systemen aangegeven.

In de sportwereld piekert men er niet over om zich aan de rest van de wereld aan te passen. Een hoogspringer behaalt zijn resultaten in voeten en inches, en een marathonloper moet een afstand afleggen van 26 mijl. Bij het voetbal, dat mede door de wereldkampioenschappen in Mexico ook in de VS aan populariteit wint, worden strafschoppen niet vanaf elf meter genomen, maar vanaf twaalf yards.

Aan de pompstations worden gallons benzine weggetankt, ook wanneer de hoeveelheden in zeldzame gevallen in liters worden aangegeven. Het schijnt echter te veel gevraagd om van een Amerikaanse autobezitter te verlangen dat hij de gallonprijs van zijn benzine in literprijs kan omrekenen (een gallon is 3,8 liter). Ook staan vele overzeese bezoekers vaak radeloos met artikelen in hun handen waarvan maat, inhoud en gewicht in inches, yards of ounces zijn aangegeven.

Uit een onlangs uitgevoerde enquête van Associated Press bleek dat slechts 34 procent van de ondervraagde Amerikanen bij benadering kon aangeven uit hoeveel voet

een meter bestaat: 3,3. Nog minder, namelijk slechts 26 procent, kon met de liter uit de voeten. En niet meer dan 23 procent had er een vaag vermoeden van dat een centimeter ongeveer de helft van een inch beslaat. Een kwart van alle Amerikanen gelooft er niet in dat het metrieke stelsel ooit wortel zal schieten in Amerikaanse bodem. Uit de enquête bleek echter ook dat jongeren zich positiever opstellen ten aanzien van de omschakeling dan ouderen.
Het plan van de regering werd tien jaar geleden door de industrie sterk gesteund: de concurrentiepositie van het Amerikaanse product op de wereldmarkt zou erdoor versterkt worden. Het besluit werd gevolgd door een grootscheepse landelijke campagne om het publiek te laten wennen aan het nieuwe systeem. Dit plan lijkt echter een averechts effect te hebben gehad. De doorsnee-Amerikaan lijkt niet bereid het metrieke stelsel in alle facetten van het dagelijks leven te accepteren.
En zo zal het uiteindelijk nog vele jaren duren voordat de Amerikanen en hun handelspartners dezelfde taal spreken als het om maten, afstanden of gewichten gaat. Van de huidige regering in Washington en de eens zo enthousiaste administratie valt in ieder geval weinig steun te verwachten voor het destijds zo veelgeroemde plan.

(Het Volk, 24 juni 1986)

De strijd is gestreden voor de Bengaalse taalbeweging

DHAKA (upi) – Het zijn drukke dagen voor letterschilders en verfwinkels in Bangladesj. Alle handelaars en winkeliers doen hun uiterste best om nog net vóór het einde van de maand een voorschrift van de regering uit te voeren dat hen verplicht alle Engelse opschriften te vervangen door Bengaalstalige.
Deze verplichting is een uitvloeisel van een grondwettelijk amendement waarbij het Bengaals, de moedertaal van zowat 100 miljoen inwoners van Bangladesj, maar ook van nog eens evenveel Indiërs, de officiële taal wordt. Met die Engelse opschriften verdwijnen de laatste zichtbare symbolen van 230 jaar Engelse overheersing.
Waarnemers menen dat de president met dit decreet probeert aan de jaarlijks terugkerende protestmarsen ter nagedachtenis van de „martelaren van de taalbeweging" een minder explosief karakter te geven. Deze protestmarsen, waaraan vooral studenten deelnemen, herdenken het bloedig incident van februari 1952 waarbij tientallen mensen werden neergeschoten toen ze betoogden tegen het invoeren van het Urdu als nationale taal. Urdu is de taal van het huidige Pakistan dat voor 1971 samen met Bangladesj nog één staat uitmaakte.
Het heeft dus nog 17 jaar moeten duren voor uiteindelijk het Bengaals als officiële taal werd erkend.

(naar De Standaard, 28 februari 1987)

Zo zie je maar. Het metriek stelsel – een logisch, eenduidig en gemakkelijk leerbaar meetstelsel – werd in 1802, een kleine 200 jaar geleden, ingevoerd en is sindsdien uitgegroeid tot een universeel aanvaard systeem. Alleen hier en daar zijn er nog enkele landen die menen dat hun systeem, hoe ingewikkeld ook, beter is. Geleidelijk breekt de idee van het universele systeem echter ook daar door en neemt de overheid langzaam de nodige maatregelen om dat systeem in te voeren. Tweehonderd jaar, slechts één eeuw verder dan het Esperanto, om een eenvoudige idee ingang te doen vinden in de wereld. Wie weet, kunnen esperantisten hun volgende eeuwfeest ook vieren met het vooruitzicht op een spoedig effectief universeel gebruik van het Esperanto. Afwachten maar!

Varia

Esperanto en onderwijs
Regelmatig hoort men beweren dat Esperanto veel vlugger te leren is dan andere talen, dat het een hulpmiddel kan zijn bij het leren van andere talen enzovoort, vaak echter zonder dat men beschikt over enig bewijsmiddel of over concrete feiten. In *Juna Amiko (Internacia Lerneja Esperanto-revuo)* van mei 1986 die wordt uitgegeven in Hongarijë vonden we de volgende gegevens:

Esperanto wint het van het Engels
Sinds september 1984 leren zevendertig kinderen van het zevende jaar van de politechnische middelbare school in Sofia Esperanto en Engels gedurende 3 uur per week. Het gaat om een onderwijs-experiment. De directrice van de school brengt er verslag over uit.
Voor de Esperantoklas kozen wij enkel zeer goede leerlingen uit. Zij leren de internationale taal volgens een programma dat goed werd voorbereid. We beperkten het aantal huistaken tot een minimum, immers voor die leerlingen was het een extra, bijkomende taal. Ik meen dat het Esperanto hun kennis heeft vergroot. Reeds in januari 1985 begonnen zij te corresponderen met leeftijdgenoten in de Duitse Democratische Republiek, de Sovjetunie, Hongarije, Japan, Italië, Oostenrijk, Groot-Brittannië en andere landen. Een zeer aangenaam feit is dat die jonge esperantisten reeds na drie maanden studie in staat waren met succes hun Esperantotaalkennis te gebruiken. Daarentegen kunnen zij zelfs na twee jaar studie van het Engels, nog steeds niet vrij corresponderen mat jongeren wier moedertaal het Engels is. In het begin waren lang niet alle leerlingen opgetogen over het feit dat zij Esperanto moesten leren, maar nadien ontdekten ze welk een aanwinst het betekende. Er kwamen zelfs tien jongeren uit eigen beweging naar de klas om Esperanto te leren. Allen waren zij in staat om deel te nemen aan verscheidene Esperanto-bijeenkomsten, o.a. aan het 18de Esperanto-Festival voor Voordracht en Dans waar hun groep de eerste prijs voor koorzang wegkaapte.

esperanto antwerpen

nodigt U uit op het

KULTUURFEEST

bij zijn tachtigjarig jubileum en het eeuwfeest van Esperanto

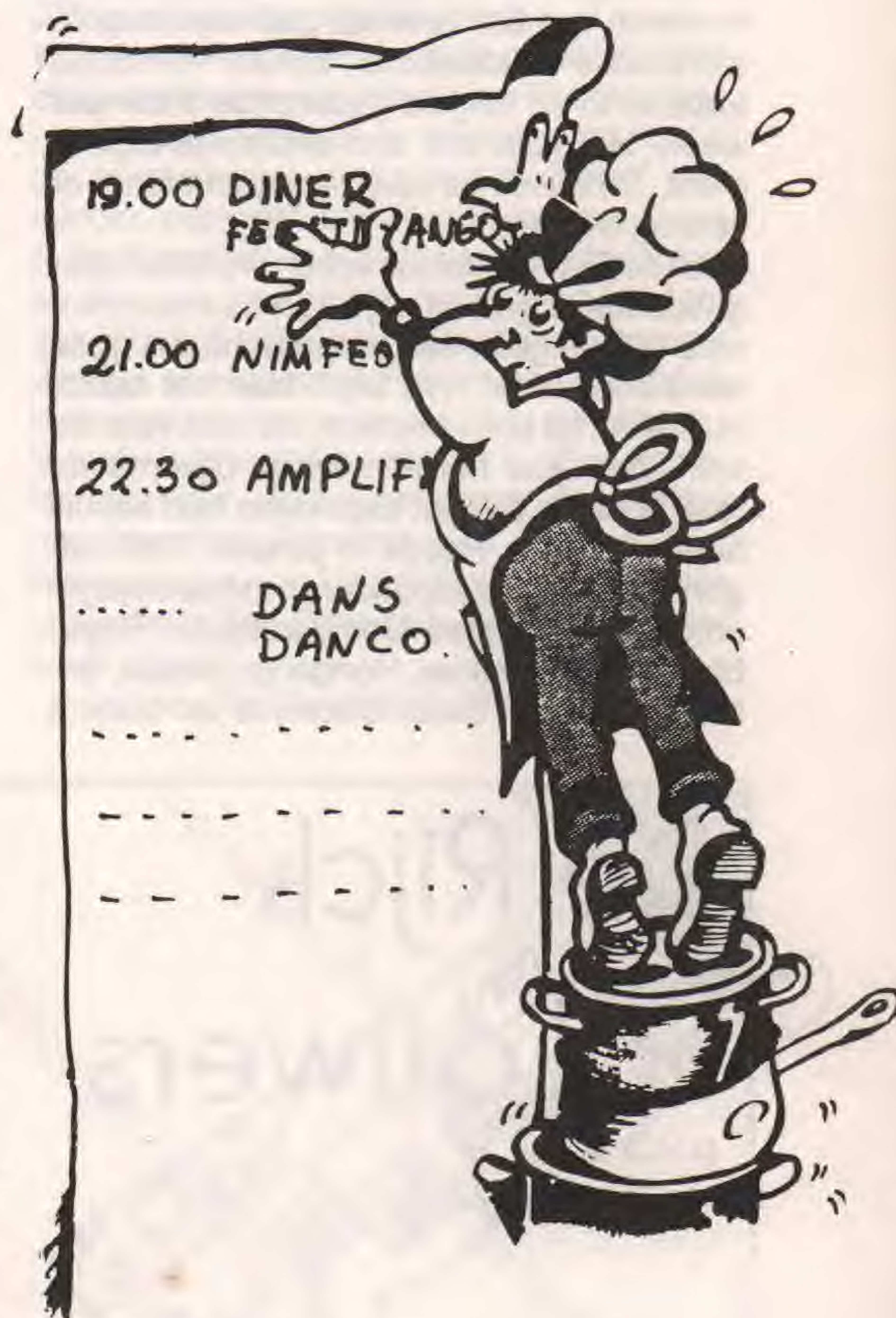
Zaterdag, 26 september 1987

Cultureel Centrum **Rix**
de Grijspeerstraat 88
2100 Deurne – Antwerpen
(tram 12)

Toegang:

500 BEF met diner (19 u)

150 BEF (21 u)

PROGRAMMA

Diner 19.00 u.

Nimfeo 21.00 u.
Esperanto-theater uit Nijmegen

pauze

Amplifiki 22.30 h.
internationale muziekgroep

Dans